

พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม

พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรรวบรวมกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับแบบพิธีอันต้องปฏิบัติในการทำพินัยกรรมขึ้นไว้ให้บริบูรณ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือข้อบังคับอันว่าด้วยเรื่องการทำพินัยกรรม และแบบพิธีอันต้องปฏิบัติในการทำพินัยกรรมนั้นเสีย แต่พินัยกรรมที่ได้ทำขึ้นตามบทบัญญัตินั้น ๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ท่านว่ายังคงสมบูรณ์อยู่

มาตรา ๔ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำขึ้นได้ก็แต่ตามแบบใดแบบหนึ่งดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำตามแบบต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ต้องทำเป็นหนังสือ

(๒) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อ

(๓) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน

อย่างน้อยสองคน

(๕) พยานอย่างน้อยสองคนต้องรับรองลายมือชื่อของผู้ทำพินัยกรรมพร้อมทั้งจดลงไว้ เป็นสำคัญว่าพินัยกรรมนั้นได้ส่งลายมือชื่อต่อหน้าตน ในการนี้พยานเหล่านั้นต้องอยู่พร้อมกันณที่นั้นและส่งลายมือชื่อ กับทั้งระบุวันเดือนปีลงไว้ด้วย

การขูดลบเพิ่มเติมหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างเดียวกันกับการทำพินัยกรรมนั้นเอง

มาตรา ๖ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสารเขียนเองทั้งฉบับก็ได้ กล่าวคือ ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนด้วยมือของตนเอง ซึ่งข้อความทั้งหมด วัน เดือน ปี และลายมือชื่อของตน

การขูดลบ เพิ่มเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรมจะได้ส่งลายมือชื่อกำกับไว้

บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ท่านมิให้ใช้บังคับแก่พินัยกรรมที่ทำเป็นเอกสารเขียนเองทั้งฉบับ

มาตรา ๗ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสาร
มหาชนก็ได้ในกรณีเช่นนี้

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องไปแจ้งข้อความที่ตนประสงค์
จะให้ใส่ไว้ในพินัยกรรมของตนต่อนายอำเภอต่อหน้าพระยาน
อย่างน้อยสองคน

(๒) นายอำเภอต้องจดข้อความที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้ง
ให้ทราบนั้นลงไว้ และอ่านข้อความนั้นให้ผู้ทำพินัยกรรม
และพระยานฟัง

(๓) เมื่อทราบแน่ว่าข้อความที่นายอำเภอจดนั้นเป็น
การถูกต้องตรงกันกับที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้งไว้แล้ว ให้ผู้ทำ
พินัยกรรมและพระยานลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

(๔) ข้อความที่นายอำเภอจดไว้ นั้น ให้นายอำเภอ
ลงลายมือชื่อและลง วัน เดือน ปี ทั้งจดลงไว้ด้วยตนเอง
เป็นสำคัญว่าพินัยกรรมนั้นได้ทำขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติ
อนุมาตรา ๑ ถึง ๓ ข้างต้น แล้วประทับตราตำแหน่งไว้เป็น
สำคัญ

การขูดลบ เพิ่มเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่าง
อื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรม
พระยานและนายอำเภอจะได้ลงลายมือชื่อหรือลงนามย่อกำกับ
ไว้

มาตรา ๘ การทำพินัยกรรมแบบเอกสารมหาชนนั้น ท่านว่าจะทำนอกที่ว่าการอำเภอก็ได้ เมื่อมีการร้องขอเช่นนั้น

มาตรา ๘ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสารลับก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อในเอกสาร

(๒) ผู้ทำพินัยกรรมต้องผนึกเอกสารนั้น แล้วลงลายมือชื่อคร่อมรอยผนึกนั้น

(๓) นำเอกสารผนึกนั้นแสดงต่อนายอำเภอและพระยานอย่างน้อยสองคน และให้ถ้อยคำต่อบุคคลทั้งหมดเหล่านั้นว่า เอกสารนั้นเป็นพินัยกรรมของตน ถ้าเอกสารนั้นผู้ทำพินัยกรรมมิได้เป็นผู้เขียนเองโดยตลอดไซ้ ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องแจ้งนามและภูมิลำเนาของผู้เขียนให้ทราบด้วย

(๔) เมื่อนายอำเภอจดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม วันเดือน ปี ที่นำเอกสารมาแสดงไว้บนซองเอกสารนั้น และประทับตราตำแหน่งแล้ว ให้นายอำเภอผู้ทำพินัยกรรมและพระยานลงลายมือชื่อบนซองนั้น

ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๖ วรรค ๒ บังคับแก่การทำพินัยกรรมแบบเอกสารลับด้วย

มาตรา ๑๐ ถ้าบุคคลผู้เป็นทั้งใบ้และหูหนวก หรือผู้
ที่พูดไม่ได้ มีความประสงค์จะทำพินัยกรรมเป็น แบบเอกสาร
ลับไซร์ ให้ผู้นั้นเขียนด้วยตนเองบนซองเอกสารต่อหน้า
นายอำเภอและพระยานซึ่งข้อความว่า เอกสารที่ผืนกั้นนั้นเป็น
พินัยกรรมของตน แทนการให้ถ้อยคำดังที่กำหนดไว้ใน
มาตรา ๕ (๓) และถ้าหากมีผู้เขียนก็ให้เขียนชื่อกับภูมิลำเนา
ของผู้เขียนพินัยกรรมนั้นไว้ด้วย

ให้นายอำเภอจดลงไว้บนซองเป็นสำคัญว่า ผู้ทำพินัย
กรรมได้ ปฏิบัติตามข้อความในวรรคต้นแล้ว แทนการจดถ้อย
คำของผู้ทำพินัยกรรม

มาตรา ๑๑ ถ้าพินัยกรรมใดซึ่งทำขึ้นตามความในมาตรา
๕ หรือ ๘ นั้น ทำยังไม่ถูกต้องตามแบบซึ่งระบุไว้ในมาตรา
เหล่านั้น ท่านว่าพินัยกรรมนั้นอาจสมบูรณ์เป็นพินัยกรรม
แบบเอกสารเขียนเองทั้งฉบับตามความในมาตรา ๖ ได้ หาก
ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรานั้น

มาตรา ๑๒ เมื่อได้ทำพินัยกรรมตามแบบดังระบุไว้ใน
มาตรา ๗, ๘ และ ๙ แล้ว ถ้าผู้ทำพินัยกรรมจะเรียกในเวลา
ใด ๆ ให้นายอำเภอส่งมอบพินัยกรรมนั้นแก่ตน นาย
อำเภอจำต้องส่งมอบให้

ถ้าพินัยกรรมนั้นทำเป็นแบบเอกสารมหาชนไว้ ก่อนส่งมอบพินัยกรรม ให้นำอำเภอคัดสำเนาพินัยกรรมไว้ แล้วลงลายมือชื่อประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ สำเนาพินัยกรรมนั้นต้องเก็บไว้ โดยวิธีที่จะเอาออกเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดไม่ได้ ในระหว่างที่ผู้ทำพินัยกรรมยังมีชีวิตอยู่

มาตรา ๑๓ ถ้าบุคคลใดตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย และโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่ บุคคลนั้นไม่สามารถจะทำพินัยกรรมให้ถูกต้องตามแบบที่ระบุไว้ในมาตรา ก่อน ๆ ได้ ไซ้ ท่านว่าให้ปฏิบัติตามแบบต่อไปนี้

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องแสดงด้วยวาจาหรือด้วยอาการ ภิรยว่าต้องการให้ใส่ข้อความอะไรลงในพินัยกรรมบ้าง การแสดงเช่นนี้ต้องแสดงต่อผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือนายตำรวจ หรือผู้ทำการในหน้าที่นายตำรวจ หรือนายสิบตำรวจ และต้องต่อหน้าพะยานสามคน

(๒) ให้เจ้าพนักงานที่กล่าวนั้นจดความประสงค์ของผู้ทำพินัยกรรมตามที่ได้แสดงมานั้นลงไว้เป็นหนังสือ แล้วอ่านให้ผู้ทำพินัยกรรมและพะยานฟัง เมื่อผู้ทำพินัยกรรมและพะยานเห็นว่าข้อความที่จดไว้นั้นถูกต้องแล้ว ก็ให้ลงลายมือชื่อไว้ทุกคน และลงวัน เดือน ปี ไว้ด้วย

(๓) เจ้าพนักงานพร้อมด้วยพะยานต้องรับนำเอกสารที่
ทำขึ้นนั้นไปส่งมอบต่อนายอำเภอโดยมิชักช้า ให้นายอำเภอ
ผนึกเอกสารนั้นและประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ ให้
เจ้าพนักงาน ดังกล่าวนี้และพะยาน ลงลายมือชื่อพร้อมรอย
ผนึกนั้น

ถ้าตามพฤติการณ์จะปฏิบัติตามบทบัญญัติในอนุมาตรา (๒)
ไม่ได้ไซ้ ให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันหรือตำรวจพร้อมด้วย
พะยานสามคนไปยังนายอำเภอโดยมิชักช้า ให้นายอำเภอ
จัดทำพินัยกรรมขึ้นตามถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม โดยอนุโลม
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗ แล้วจดลงไว้เป็นสำคัญว่าพินัยกรรม
นั้นได้ทำถูกต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ แล้ว

มาตรา ๑๔ ถ้ากรณีเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกิด
ในเรือเคียวทะเลระหว่างเคียวทาง ให้นายเรือเป็นผู้รับคำ
บอกกล่าวเหมือนเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันหรือตำรวจ และ
ให้ใช้บทบัญญัติที่กล่าวในมาตรานั้นบังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ เมื่อเอกสารอันเป็นพินัยกรรมนั้นประกอบ
ขึ้นด้วยกระดาษหลายแผ่น และบุคคลอื่นนอกจากผู้ทำพินัย
กรรมเป็นผู้เขียนทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ผู้ทำพินัยกรรม
ลงลายมือชื่อกำกับกระดาษนั้นทุกแผ่น

ถ้าการทำพันธกรรมได้เขียนบนแผ่นกระดาษอันมิได้มีลายมือชื่อกำกับไว้ตามความในวรรคก่อน ผู้รับประโยชน์แห่งพันธกรรมนั้นต้องพิสูจน์ว่า การได้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ทำพันธกรรม

มาตรา ๑๖ เมื่อผู้ทำพันธกรรมจะต้องลงลายมือชื่อตามมาตรา ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๔, และ ๑๕ ไซ้ ท่านว่าเพียงแต่ได้พิมพ์ลายนิ้วมือไว้วันที่และตามวิธีตั้งระบุไว้ในมาตรานั้น ๆ ก็สมอับลงลายมือชื่อ แต่ต้องมีพะยานลงลายมือชื่อรับรองสองคน

มาตรา ๑๗ เมื่อคนในบังคับสยามจะทำพันธกรรมในเมืองต่างประเทศ พันธกรรมนั้นอาจทำตามวิธีซึ่งกฎหมายของประเทศที่ทำพันธกรรมนั้นบัญญัติไว้

อนึ่งท่านว่าจะทำตามแบบที่กฎหมายไทยบัญญัติไว้ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานทูตหรือกงสุลฝ่ายสยามเป็นผู้ใช้ตามขอบแห่งอำนาจของตน

มาตรา ๑๘ ท่านว่าผู้ทำพันธกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อความในพันธกรรมนั้นให้พะยานทราบ เว้นแต่กฎหมายจะไว้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๕ บุคคลที่รับราชการทหารบกหรือทหารเรือ หรือทำการเกี่ยวข้องกับกรมกองทหารบกหรือทหารเรือ นั้น ท่านว่าในระหว่างสงครามจะทำพินัยกรรมตามแบบที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑ ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทหาร หรือข้า ราชการฝ่ายทหารบกหรือทหารเรือชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้ใช้

ถ้าผู้ทำพินัยกรรมนั้นป่วยเจ็บหรือต้องบาดเจ็บและอยู่ใน โรงพยาบาลไซร์ ท่านว่าอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายแพทย์แห่งโรงพยาบาลเป็นผู้ใช้

ถ้าผู้ทำพินัยกรรมนั้นตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย ท่านว่าอาจทำพินัยกรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ได้ และ ในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตาม มาตรา ๑๓ (๑) ให้นายทหาร หรือข้าราชการฝ่ายทหารบก ทหารเรือชั้นสัญญาบัตรหรือประทวนเป็นผู้ใช้ แต่ส่วน อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอนั้น ให้นายทหาร หรือ ข้าราชการฝ่ายทหารบก หรือทหารเรือชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้ใช้

มาตรา ๒๐ เว้นแต่ไม่สามารถจะทำได้เนื่องจากการตก อยู่ในอันตรายใกล้ความตาย หรือโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่

ท่านว่าบุคคลต่อไปนี้จะเป็นพะยานในการทำพินัยกรรมไม่ได้

- (๑) ผู้เยาว์
- (๒) บุคคลผู้ถูกศาลสั่ง แสดงว่าเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ทายาทโดยชอบธรรมของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม
- (๔) สามเณรียา หรือผู้สืบสันดานของทายาทโดยชอบธรรมของผู้ทำพินัยกรรม หรือของผู้รับมรดกตามพินัยกรรม
- (๕) นักโทษซึ่งกำลังถูกจำคุกอยู่
- (๖) บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษตามมาตรา ๑๕๕ ถึง ๑๖๒, ๒๒๒ ถึง ๒๓๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แต่กำหนดเวลาเป็นพะยานไม่ได้นั้น ท่านว่าไม่ให้เกินห้าปี นับแต่วันคำพิพากษาลงที่สุด
- (๗) บุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจกษบอดทั้งสองข้าง
- (๘) บุคคลผู้ไม่รู้ภาษาของผู้ทำพินัยกรรม
- (๙) บุคคลผู้อยู่ในสถานที่หรือได้บังคับบัญชาของนายอำเภอเฉพาะในกรณีซึ่งพินัยกรรมนั้นได้ทำขึ้นตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ และ ๘

มาตรา ๒๑ พันัยกรรมซึ่งได้ทำขึ้นตามแบบตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕ (วรรค ๓) นั้น ท่านว่าความสมบูรณ์สิ้นไปเมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่ผู้ทำพันัยกรรมสามารถทำพันัยกรรมตามแบบอื่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายได้

มาตรา ๒๒ เมื่อบุคคลอื่นนอกจากผู้ทำพันัยกรรมได้เขียนข้อความแห่งพันัยกรรมตามเงื่อนไขที่กฎหมายยอมให้ทำได้ บุคคลนั้นต้องแสดงข้อความเช่นนั้น และลงลายมือชื่อของตนทั้งระบุว่า "ผู้เขียน" ต่อท้าย

ถ้าบุคคลนั้นเป็นพะยานด้วย ท่านให้เขียนข้อความระบุว่าตนเป็นพะยานไว้ต่อท้ายลายมือชื่อของตนด้วย

มาตรา ๒๓ บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้นจะทำพันัยกรรมโดยเอกสารฉบับเดียวกันไม่ได้

มาตรา ๒๔ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๑๑ พันัยกรรมหรือข้อความในพันัยกรรมนั้น ท่านว่าเป็นโมฆะ ถ้ามิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๔ ถึง ๗, ๘, ๑๐, ๑๓, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาและควบคุมวิธีการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

วันที่ ๕ เมษายน ๒๔๗๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ หน้า ๒๗

กฏกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี